

PRZEMIERZE (8) *sb n*

przemierze (6), **przemirze** (2); przemierze *LibLeg*, *Mącz* (2); przemierze : przemirze *BartBydg* (2:1), *PaprUp* (1:1).

Pierwsze i drugie e jasne; końcowe z tekstów nieoznaczających -é.

sg *N* przemierz(e) (3). ◇ *G* przemierzã (2); -[ã], -(a) (2). ◇ *A* przemierz(e) (2). ◇ [I przemierz(e)m.] ◇ *L* przemierzu (1).

Sł stp: przemirze, Cn, Linde brak.

1. *Zawieszenie broni, rozejm, pokój* (4) : zabiezał temu Cefarz/ prziflál tez fwoie Polli do niego zadaiac znim rozmowi przijacielfkiei w Lubowli/ a przemirza pocwierdzaiac *PaprUp* C2; Krola wiakiei vtzciiwości miał/ ci wam niechay powiedza co do niego wpofoelstwach iezdzali: Iefli fie tez zachował podlug poltanowionich pakt wprzemierzu *PaprUp* G2v.

[*przemirze z kim*: O przemirzu też z nieprzyjacielem tak jest, żeś WM jeszcze do tego czasu *privatim* nam zdania swego nie podawał. *ListyZygmAug* 1565/502.

W połączeniu z określeniem długości trwania: BielKron 1551 286 *cf* *Zwrot*.

Fraza: »przemierze było rozerwane«: Lecz to przemierze prędko było rozerwane. *StryjPoczqt* 380.

Zwrot: »prosić przemierza«: Widząc Pruski mistrz na wftytkim vtrátę fwoię [...] posłał do krola Zygmuntá prosząc do cztherzech lát przemierza *BielKron* 1551 286.]

Wyrażenia: [»wieczne przemierze«: A wiecznym się przemierzem [*mistrz*] z Polską, z Litwą zbracił. *StryjPoczqt* 380.]

[»wyjście [= *wygaśnięcie*] przemierza«: w liście swym WM pisałeś [...] o obronie [...] ukazując krótkość czasu do wyjścia przemierza *ListyZygmAug* 1571/610.]

»zachowanie przemierza« (1): Aby V.C.M. y dla zachowanya przemyerza y dlya vchronymy swady myedzy lvdzmy nałzemy y thakyeff thefz zlodzyeyfthwa rofkazacz [!] lvdziem swym Aby nychodzyly nazyemya Krola *LibLeg* 7/9.

Szereg: »pokoj albo przemierze« (1): Caduceus, Virga Mercurii, Pálcat, álbo/ laská/ którą pokóy/ álbo przemierze známionowano/ v ftárych Heroldska różgá/ álbo laská. *Mącz* 29a.

2. *Przymierze, sojusz* (2) :

Zwroty: [»[z *kim*] w przemierzu być«: Giermont z Niemcy w przemierzu będąc państwo mnożył *StryjPoczqt* 210.]

»włożyć przemirze« (1): Foedus (fedus), przymyrze, ponere foedus, wlozicz slyvb aut przemyrze *BartBydg* 57.

»zrzucić przemierze« (1): Apostatare a foederibus, Zrzucić przemierze. *Mącz* 12d.

Szereg: »ślub [albo] przemirze« (1): *BartBydg* 57 *cf* »włożyć przemirze«.

3. *Zabezpieczenie pobytu lub przejścia listem żelaznym* (2) : Induciae, przemyerze, gleyth, partes foederis *BartBydg* 74, 162b.

Synonimy: 1. *glejt, pokoj, zawieszenie*.

Cf 1. [**PRZEMIERZENIE**], **PRZYMIERZE**